

Л.С. СТРИГУЛЬ, ст. викл. НТУ «ХП»,
М.В. ІВЛЄВА, магістр НТУ «ХП»

МОДЕЛІ І МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Стаття присвячена питанням та проблемам аналізу моделей та методів управління фінансами підприємства, для підвищення ефективності його діяльності, а також висвітлені проблеми визначення фінансової стратегії підприємства.

Article is devoted questions and problems of the analysis of models and management methods by the enterprise finance, for increase of efficiency of its activity, and also problems of definition of financial strategy of the enterprise are covered.

Ключові слова: методи, аналіз, моделі, управління фінансами підприємства.

Вступ. В економічно розвинутих країнах усе більше поширення одержує використання формалізованих моделей управління фінансами. Ступінь формалізації знаходиться в прямій залежності від розмірів підприємства: чим крупніше фірма, тим у більшому ступені її керівництво може і повинне використовувати формалізовані підходи у фінансовій політиці.

Постановка завдання. У західній науковій літературі відзначається, що близько 50% великих фірм і близько 18% дрібних і середніх фірм воліє орієнтуватися на формалізовані кількісні методи в управлінні фінансовими ресурсами й аналізі фінансового стану підприємства. Застосування методів системного підходу до процесу ухвалення управлінського рішення дає змогу визначити структуру проблеми, направленість і систему її рішення, взаємозв'язки компонентів системи і черговість їхнього удосконалення.

Виклад основного матеріалу. Вихідним пунктом кожного з методів прогнозування є визнання факту деякої наступності (чи визначеної стійкості) змін показників фінансово-господарської діяльності від одного звітного періоду до іншого. Тому, у загальному випадку, перспективний аналіз фінансового стану підприємства являє собою вивчення його фінансово-господарської діяльності з метою визначення фінансового стану цього підприємства в майбутньому.

Перелік прогнозованих показників може відчутно варіювати. Цей набір величин можна прийняти як перший критерій для класифікації методів.

Методи прогнозування поділяються на:

1. Методи, у яких прогнозується один чи кілька окремих показників, що представляють найбільший інтерес і значимість для

аналітика, наприклад, виручка від продажів, прибуток, собівартість продукції і т.д..

2. Методи, у яких будуються прогнозні форми звітності цілком у типовій чи укрупненій номенклатурі статей.

У залежності від виду використовуваної моделі всі методи прогнозування можна підрозділити на три великі групи:

1. Методи експертних оцінок
2. Стохастичні методи
3. Детерміновані методи

Основними критеріями при оцінці ефективності моделі, використовуваної в прогнозуванні, служать точність прогнозу і повнота представлення майбутнього фінансового стану підприємства. [1]

Метод аналізу фінансових результатів діяльності - це система теоретико-пізнавальних категорій, наукового інструментарію й регулятивних принципів дослідження процесів функціонування економічних суб'єктів. У найбільш загальному виді метод можна представити як комбінацію трьох складових:

$$M=\{K,I,P\}, \quad (1)$$

де К - категорія науки;

І - інструментарій дослідження;

Р - принципи.

Принципи в аналізі фінансових результатів використовуються загальні для багатьох областей пізнання: системність, науковість, конкретність і т.п. Науковий інструментарій - це способи, прийоми й засоби, які в різних комбінаціях використовуються для досягнення поставлених цілей аналізу.

Проблеми, пов'язані зі створенням, використанням, а також впливом інформаційних технологій на розвиток методів аналізу фінансових результатів перебувають в полі зору провідних вчених України та інших країн світу. Так, наприклад, проблемам аналізу існуючих методичних підходів до аналізу результатів діяльності підприємства присвячені праці низки вітчизняних вчених, зокрема, Кононенко О., Павлової Л.Н., Шеремет А.Д., Сайфуліна А.Е. [3,4,5,6,7]. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- 1) визначити принципи визначення економіко-математичної моделі;
- 2) виділити складові елементи фінансових результатів та джерел їхнього формування, що підлягають управлінню та оптимізації;
- 3) обрати систему обмежень, які відображають принцип складання балансових моделей,
- 4) розробити та описати економіко-математичну модель оптимізації фінансових результатів діяльності підприємства.

Ринкова система господарювання в умовах антикризового управління обумовлює зміну форм та методів управління підприємством, вимагає нових підходів до визначення місця та ролі підприємства у розвитку

суспільного виробництва. Розробка фінансової стратегії - це галузь фінансового планування, складовою частиною якої виступає обґрунтування обраної методики фінансової стійкості підприємства.

Фінансова стратегія включає методи та практику формування фінансових ресурсів, їх планування та забезпечення фінансової стійкості підприємства за ринкових умов господарювання. Управління сучасним підприємством є складним комплексним завданням, що вимагає організації взаємодії ресурсів різного роду. [3]

Висновки. Однією з актуальних проблем для підприємства є підвищення фінансової стійкості за допомогою впровадження сучасних методів управління, заснованих на інформаційних технологіях. Як показує світовий досвід, грамотне застосування сучасних методів аналізу сприяє підвищенню керованості підприємницької діяльності, росту продуктивності, зниженню витрат.

Список літератури: 1. *Стригуль Л.С., Мелень О.В.* Особливості прогнозування фінансового стану підприємства // Конференція “Оптимум - 2008” Труди конференції, 2008 г., с.28 2. *Стригуль Л.С., Купріянова Ю.П.* Дослідження методів аналізу фінансової стійкості підприємства // Наукова міжнародна конференція “Микрокад - 2010”, Труди конференції, 2010 г., с.28 3. *Кононенко О.* Анализ финансовой отчетности- Х.: Фактор, 2002.-144 с. 4. *Павлова Л.Н.* Финансовый менеджмент. Управление денежным оборотом предприятия: Учебник для вузов. - М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1995.-400 с. 5. *Родэ Э.* Банки, биржи, валюты современного капитализма. - М.: Финансы и статистика, 1986. - 340 с. 6. *Шеремет А.Д., Сайфулин А.Е.* Методика финансового анализа. - М.: Финансы и статистика, 2001. 7. *Эддоус М., Стэндсфил Р.* Методы принятия решений. - М.: Дело, 1995.- 148 с.

Надійшла до редколегії 09.10.10